

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI

KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

Nisan: 1986

Sayı: 199

ENFLASYON - ÜCRETLER - FİYATLAR

Türkiye son altı yıldır başta işçiler olmak üzere tüm çalışanların dar ve sabit gelirlielerin ağır geçim şartları altında ezildiği bir dönemi yaşamaya devam etmektedir. Ekonomik kararlarda tercihler sürekli olarak söz konusu kesim aleyhine yapılmaktadır.

1980'li yılların başında uygulamaya konulan ekonomik politikanın özü, çalışanların, zaten dengesiz ve adaletsiz olan gelir dağılımı aleyhlerine daha da bozularak sermaye birikiminin başlıca kaynağı haline getirilmesidir.

Alınan istikrar tedbirleri sonucu ekonomik kalkınmadaki negatif büyüme hızının yüzde 5'lere çıkarıldığından övünçle söz edilmesine rağmen, üretim sonucu elde edilen gelirin üretime katılanlar arasında nasıl bölüldüğü konusu gündem dışı tutulmaya çalışılmaktadır. Bu alanda yapılan bilimsel bir çalışma gelir dağılımının ücretliler aleyhine son yıllarda bozulduğunu ortaya koymuştur. Araştırma sonucuna göre; ücret gelirlerinin milli gelirden aldığı pay 1979 yılında yüzde 32.8 iken, 1985 yılında yüzde 19.5 düzeyine inmiştir. Buna karşılık faiz, kâr, kira gelirleri elde edenler aynı yıllar itibarıyla paylarını yüzde 42.9 dan yüzde 62.7'e çıkarmışlardır.

Böylece gelir dağılımında ücretliler aleyhine olan adaletsizlik ve dengesizlik giderek büyümüştür. Uygulandığı söylenen «liberal ekonomi» çerçevesinde kiralalar, faizler, kârlar alabildiğine serbest bırakılıp enflasyon ve pahalılık dayanılmaz boyutlara ulaşmışken, sadece çalışanların ücretleri sınırlanmaktadır.

Bilindiği gibi sözkonusu ekonomik ve sosyal politikanın yürütülebilmesi için gerekli sosyal ve kurumsal hukuki

Tablodan da izleneceği gibi, sürekli olarak enflasyon oranının çok altında ücret zammı yapma yolu seçilmiştir. 1986 yılı içinde aynı doğrultuda çalışmalar görülmektedir.

Gelişmekte olan ülkelerde devletin endüstri ilişkilerinde üstlendiği rolün önemi bilinmektedir. Geçmiş dönemlerde görüldüğü gibi, devletin ekonomik bakımdan güçsüzü koruyan, sosyal devlet düşünce ve ilkesini hayata geçiren işlevinin yanısıra, kamu kesimi bakımından işveren statüsü de vardır. Bir çok alanda olduğu gibi burada da devletin üstlendiği rol de -geçmişe göre- önemli değişiklik dikkati çekmiştir.

Kamu İktisadi Teşebbüslerine (KİT) ilişkin raporlar, kamu kesimi ücret dengesinin son yıllarda nasıl ücretliler aleyhine geliştiğini ortaya koymaktadır.

Kamu Kesiminde Ücretlerin Durumu

	<u>Ücret endeksi</u>	<u>Geçinme endeksi</u>	<u>Reel ücret endeksi</u>
1983	100	100	100
1984	129	146	88
1985	163	211	77

Aslında bu sonuç izlenmekte olan ekonomik politikanın amaçlanan hedeflerindedir. 1980 yılı öncesi sürdürülen «ithal ikame» sisteminde maliyet faktörü olan ücretler aynı zamanda talep unsuru niteliğine de sahiptir. Üretilen malların büyük oranda arz edildiği iç pazarda satış fiyatları, işçi ücretlerine büyük katmanlı olarak

**22 Haziran'da
Eskişehir'de
Toplantı ve
Gösteri yürüyüşü
yapılacak**

**Zonguldak,
Burdur, Manisa,
Niğde, Samsun,
Ankara, Bingöl,
Gaziantep,
İstanbul ve
İzmir'de de**

“Başbakanlık talimatı ile kurulan işveren sendikalarının hukuki durumu tartışmalıdır”

**KAMU KESİMİ TOPLU SÖZLEŞMELERİ İÇİN
“MÜZAKERELERİ İZLEME KOMİTESİ”
KURULDU**

Kamu kesiminde toplu iş sözleşmeleri bulunan sendikaların yöneticileriyle Türk-İş Yönetim Kurulu 16 Nisan çarşamba günü An-

sözleşmesi görüşmelerinde kabul edilmiş olan maddeler, araya giren bu üç kamu işvereni sendikası o an'a kadar yapılan bütün mü-

terek, “bugüne kadar toplu sözleşmelerde benimsenecek ilkeler hakkında bir açıklama yapılmamıştır. Bu sendikaların başına

**KAMU
KESİMİNE
MUHATAP
SENDİKA
LİDERLERİ
TOPLANDI**

HABERLER

ye gelmek isteyen işçilerimizin dönüşünün sağlanmasını bekliyoruz, aileleri bunu istiyor bizden. Bu konu süratle ele alınmalıdır. Yarın yine 'ben büyüğüm' deyip bombalamaya kalkanlar olursa bu çocuklarımızın ezilmesine göz yumamayız."

ŞİDE'NİN KONUŞMASI

Türk-İş Genel Sekreteri **M.Sadık Şide**, teknik ayrıntılar hakkında açıklama yaparken, toplantının gündeminde 6 madde bulunduğunu belirtti ve şunları söyledi:

"Maddelerin ilki, enflasyon-ücretler-fiatlar arasındaki ilişkidir. İşçilerin ücretlerinin enflasyonla birlikte artması, işçilerin hak ve menfaatlerini koruma amacı güderak kamu işverenleri sendikası kurulmasındaki felsefenin, Anayasa'nın ruhuna uygun olduğu söylenemez. Başka bir ifade ile, Devletin, kendi memurlarına kurdurduğu bir örgüt aracılığı ile işçilerine karşı müesseseleri koruması mantığı kabul edilemez. Kamu işveren sendikaları, kamu işverenlerinin hangi ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini işçiye karşı koruyacaklardır?" İşçiler, kamu işverenlerinin sosyal ve ekonomik hak ve menfaatlerinin karşısında ve onların hak ve menfaatlerini ellerinden alma durumundadırlar?

mız ön tesbitleri ortaya koyacaktır."

Şide, kamu işveren sendikaları karşısında Türk-İş'e bağlı sendikaları yalnız bırakmama ve gereken yardımı yapmak ve toplu iş sözleşmeleriyle ilgili teknik bilgiler vereceklerini de sözlerine ekledi.

EKMEKÇİOĞLU'NUN AÇIKLAMASI

Türk-İş Hukuk Müşaviri Hüseyin Ekmekçioğlu, kamu işveren sendikalarının kuruluşu ve yapısıyla ilgili olarak hukuki açıdan yapılan tesbitleri açıklarken şunları söyledi:

"Anayasa, işçilerin ve işverenlerin devletin çalışma ilişkisi-

hak ve menfaatlerini koruma amacı güderak kamu işverenleri sendikası kurulmasındaki felsefenin, Anayasa'nın ruhuna uygun olduğu söylenemez. Başka bir ifade ile, Devletin, kendi memurlarına kurdurduğu bir örgüt aracılığı ile işçilerine karşı müesseseleri koruması mantığı kabul edilemez. Kamu işveren sendikaları, kamu işverenlerinin hangi ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini işçiye karşı koruyacaklardır?" İşçiler, kamu işverenlerinin sosyal ve ekonomik hak ve menfaatlerinin karşısında ve onların hak ve menfaatlerini ellerinden alma durumundadırlar?

Bu nedenledir ki, kamu işve-

2821 SAYILI YASA'YA GÖRE

1. Kuruluş esasları başlığını taşıyan 3 ncü maddesinde, işçi ve işveren sendikalarının işkolu esasına göre ve bir işkolunda ve Türkiye çapında faaliyette bulunmak amacıyla kurulması esası getirilmiş olmasına rağmen, Kamu İşveren Sendikalarının aynı işkolundaki kamu işverenleri tarafından kurulması ve aynı işkolunda faaliyette bulunması şartı aranmamaktadır.
2. Kurucularda aranacak nitelikler başlığını taşıyan 5 nci maddesinde; İşveren sendikasının kurucusunun tüzel kişi olması halinde, tüzel kişiyi
5. Üyeliğin kazanılması başlığını taşıyan 22 nci maddesinde, işverenlerin de aynı zamanda ve aynı işkolunda birden çok sendikaya üye olmaları yasaklanmıştır. İşçi sendikası üyeliğinden farklı olarak işveren sendikasına üye olmak, üç nüsha kayıt fişinin doldurulup imzalanması ve sendikaya verilmesi ile mümkün olabilmektedir.
6. 23 üncü madde ile, işveren sendikasına, işverenlerin ödeyeceği aylık üyelik aidatı tutarının, işyerinde işçilere ödediği bir günlük çıplak ücretleri toplamını aacemeveceği
9. Yasak faaliyetler bakımından da işçi ile işveren sendikaları arasında farklı bir düzenleme yapılmamıştır.
10. Sendikalar Kanununun 61 nci maddesinde, işçi sendikası adına aidat kesilmesinin şekil ve şartları belirtilmiş olduğu halde işveren sendikası aidatının nasıl ve hangi şartlarda kesileceğine ve tahsil edileceğine dair bir düzenleme getirilmemiştir. İşveren sendikalarının aidat tahsili hususu iç düzenlemeye bırakılmıştır.

İşveren Sendikasının

tur. Yasal olarak bu mümkündür fakat, sendikanın dokuma işkolundaki işverenlerce kurulmasına rağmen başka işkolunda da faaliyette bulunması imkan dahilinde olmasına rağmen İŞKOLLARI TÜZÜĞÜNDE YAZILI TÜM İŞKOLLARINDA faaliyeti amaçlamak, kanunun bahsettiği hakkın kötüye kullanılması anlamını taşımaktadır. Kanun koyucunun amacına göre, adı geçen sendika, çeşitli işkollarındaki kamu işverenleri tarafından kurulabilecek ve birden çok çeşitli işkollarında faaliyeti amaçlayabilecektir

Fakat, tüm işkollarında faaliyeti amaçlamak, kanun koyucunun kastını aşan bir durumdur. Hiç olmazsa tüzükte, hangi işkollarında faaliyet gösterilecek ise o işkollarının teker teker sayılması yasanın ruhuna daha uygun düşecektir.

B)- Tüzüğün 4/g maddesinde, hem sendika mensubu işverenlerin yararlanması hemde üye işverenlerin personelinin yararlanması için kooperatif

ki bilgilerini artıracak eğitim çalışmaları yürütülmesi kabul edilmiştir. Oysa sendikalar kanunu sendikanın faaliyetlerini ÜYELERİ çerçevesinde tutmuş, üyelerinin aile mensupları veya akrabaları gibi ilişkilere yer vermemiştir. Kamu işveren sendikasının üyesi olan kamu işverenlerinin personeli demek, o kamu kuruluşundaki memur ve işçilerin bütünü demek olacağına göre, kamu işveren sendikasının sendikal faaliyetleri, kamu işyerlerinde çalışan işçilerde kapsar bir manaya gelebilmektedir.

D)- Tüzüğün 14/c maddesinde sendikanın üyeleri için grev ve lokavt yardım fonu tesis edilebileceği belirtilmektedir. Grev fonu, yasal düzenlemeye göre işçi sendikasını doğrudan ilgilendirmektedir. İşverenlerin grev fonu oluşturmasındaki amaç, grev kırıcılığı manasına gelebilecektir.

E)- Tüzüğün 21 nci maddesinin (d) bendi ile, Denetleme Kuruluna, genel kurulun karar vermesi halinde Yönetim Kurulu üyeleri aleyhine dava açma hakkı tanınmıştır. Oysa, sendika tüzel kişiliğini temsil et-

kurulca her üye için ayrı ayrı miktar belirleneceği esası getirilmiştir. Bu üyeler arasında eşitlik ilkesine aykırı düşmektedir.

BİLDİRİ YAYINLANDI

Toplantı sonunda alınan kararlar bir bildiri ile kamuoyuna duyuruldu.

Bildirilde şu görüşler yer aldı:

"Kamu kesimi işyerlerinde toplu sözleşme müzakeresi bulunan sendikaların üst düzey yöneticileri ile TÜRK-İŞ Yönetim Kurulunun yaptıkları toplantı sonunda alınan kararlar, TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu tarafından basına açıklandı.

Toplantıya katılan Sendikaların genel başkan ve genel sekreterleri, kamu kesimindeki toplu sözleşme müzakerelerinde karşı karşıya buldukları güçlükleri dile getirdiler. Sendika yöneticileri, gerek yetki belirlenmesi ve uyumsuzluklarında, gerekse işveren statüsündeki kamu görevleriyle başlatılan müzakerelerde görüşmelerin çok defa gereksiz yere uzadığını belirterek, Türk-İŞ'in kendilerine daha fazla yardımcı olmasını istediler ve bazı önerilerde bulundular.

lararası mevzuata ters düştüğü kanaati de, açıkca anlaşılmıştır. Kaldı ki, vatandaşını ve dolayısıyla işçisini her yönden koruyucu kanatları altına alan durumda bulunan Devletin, kamu kesimi sendikaları adıyla da olsa, ekonomik bakımdan güçsüz olan işçilere karşı birlemesi, vatandaşın kafasında ve gönlünde yer etmiş bulunan DEVLET BABA imajının kaybolmasına yol açacak bir mahiyettedir. Bu imajın kaybolması, gelecek açısından en başta işçilerimizi karamsarlığa ve ümitsizliğe sevkeder.

MÜZAKERELER UZATILIYOR

Kamu kesiminde sürdürülen bazı toplu iş sözleşmesi müzakerelerinin zaman zaman yarıda kesilerek, Kamu İşveren Sendikaları temsilcileriyle devamının istenmesi, açıkca çalışma barışında huzursuzluk yaratma ve yok yere uyuşmazlığa gitmekten başka bir şeye yaramamaktadır. Bu anlamsız duruma son verilmelidir.

Sendika genel başkanlarıyla yaptığımız toplantıda bu kanaate varılırken, Hükümet yetkilileri tarafından sık sık açıklandığı üzere, son aylarda enflasyon hızındaki yavaşlamanın öne sürülen olum-

lu etkileri, henüz işçinin mutfağına ve kesesine yansımış değildir. TÜRK-İŞ olarak dileğimiz enflasyonun düşmesi, verimin artması ve toplumun tüm kesimlerinin özlenen refaha ulaşmasıdır. Ancak bu refahın, sadece resmi rakamlarla ve Merkez Bankası kaynaklarıyla sağlanamayacağı açıktır.

Bu nedenlerde 1986 yılında kamu ve özel sektörde imzalanacak tüm toplu iş sözleşmelerinin, ücret zamları ve sosyal hakları, ihtiyaç ölçüsünde karşılaması zorunludur. Reel ücretlerde arzulan noktaya varılabilmesi için, TÜRK-İŞ özellikle kamu kesimi toplu sözleşmelerinde tüm ağırlığıyla sendikalarımızın yanında olacak ve onları destekleyecektir. Zira, fiat hareketleriyle işçi ücretleri ters yönde gelişmektedir. Resmen açıklandığı üzere, banka ve büyük şirketlerin geçen yıl içindeki kârları yüzde 107 oranında büyük artışlar kaydederken, reel ücretlerde artış yerine, yüzde 33 oranında gerileme olmuştur. KİT mamullerinin maliyetlerindeki işçilik payı ise son 5 yılda yüzde 23'ten yüzde 7'ye inmiştir. Bu rakamlar bile işçi ücretlerinin hangi basamakta durakladığını göstermeye yeterlidir.

BASS, "Çalışma Hayatında Engeller ve Çözüm Yolları" konulu sempozyum düzenledi.

Kısa adı BASS olan Banka ve Sigorta İşçileri Sendikası, 28-29 Nisan tarihlerinde "Türkiye'de Sendika Özgürlüğü ve Grevli Serbest Toplu Pazarlık Düzeni Önündeki Engeller ve Çözüm Yolları" konulu sempozyum düzenledi.

Ankara'da Türk Harb-İş Genel Merkezi toplantı salonunda düzenlenen toplantının açış konuşmasını yapan Genel Başkan Servet Kahyaoğlu, Anayasa ve çalışma hayatıyla ilgili yasalardan kaynaklanan sıkıntıların daha fazla devam etmesi halinde, çalışma barışının tehlikeye gireceğini söyledi.

HABERLER

Şide; “Kalemli, Kamuoyunu yanıltıyor” dedi

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri M.Sadık Şide, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mustafa Kalemli'nin, “Grev ve Lokavt Yasasında yapılması öngörülen değişikliklerin ILO tarafından beğenildiği” şeklindeki beyanatını elştirerek, “Kalemli, geçen yıl yaptığı gibi, bu konuda Türk ve Dünya kamuoyunu yanıltma çabalarını sürdürmektedir” dedi.

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Şide geçen hafta içinde Hükümetin konuğu olarak Ankara'ya gelen ILO heyetinin TÜRK-İŞ yetkilileriyle de sekiz saat süren bir toplantı yaptıklarını hatırlattı ve “ILO, gerek 2821 Sayılı Sendikalar Yasasına gerekse 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasasına bugünkü şekliyle ve sendikal özgürlükler açısından üzüler ve

acıyarak bakıyor” dedi.

Mustafa Kalemli'nin öne sürdüğü gibi Türkiye'de geçen hafta içinde işçi-işveren ve Hükümet kanalıyla görüşmeler yapan ILO Sendika Özgürlükleri Komitesi Şefi W.Simson ve beraberindeki heyet mensuplarının her iki kanunda Hükümet tarafından yapılması istenen değişiklik önerilerinin beğenilmiş olmasının gerçeği yansıtmadığını öne süren TÜRK-İŞ Genel Sekreteri M.Sadık Şide bu konudaki açıklamasında şunları söyledi:

“W.Simpson Başkanlığındaki heyet 1982'den beri Yurdumuza üç kez gelmiş ve her iki yasa hükümlerine ilişkin değerlendirmeler ILO Yönetim Kuruluna sunulan Komite raporlarında yer almıştır. Bu raporlarda her iki yasanın da, bütün temel müesseseleri itibarıyla sendika özgürlüğünü düzenleyen ILO sözleşmelerine ve ana statüsünde yer alan ilkelere aykırı düştüğünü ortaya koymaktadır. Buna rağmen Türk Hükümeti önümüzdeki Haziran ayında Cenevre'de toplanacak olan ILO Konferansından önce bir manev-

ILO Hey'eti Yılmaz ve Şide ile 8 saat süren görüşme yaptı

2821 ve 2822 sayılı yasaların, Türkiye tarafından da kabul ve imza edilen Uluslararası normlara uygun olup olmadığını tesbit amacıyla hükümetin konuğu olarak Türkiye'de bulunan ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü) Hey'eti, 23 Nisan Çarşamba günü Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz ve Genel Sekreter Sadık Şide ile görüştü.

değişiklik istemiyor. Diğeri ise daha çok değişiklik yapılmasını öneriyor. İşçi-İşveren anlaşmadıkça bizim yapacağımız bir şey yoktur" şeklindeki beyanı ise doğru olmadığı gibi, Hükümet etme ciddiyeti ile de bağdaşmamaktadır. Çünkü 2821 ve 2822 Sayılı Yasalar, kategorik olarak Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonunun, raporlarında da yer alan isteklerini hayata geçirmiştir. Arzuları bu suretle gerçekleşen bir taraf, neden değişiklik istesin? Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Kalemli,

"bizim yapacağımız bir şey yoktur" derken gerçekte TİSK'le Hükümetin bütünleşen ortak arzusu-nu dile getirmektedir.

Türkiye'ye gelen ILO uzmanları ile TÜRK-İŞ yetkilileri, 23 Nisan günü TÜRK-İŞ Genel Merkezinde yaklaşık sekiz saat süren bir görüşmede, her iki yasayı enine boyuna yeniden gözden geçirmişlerdir. Bu noktada şunu söyleyebilirim: ILO gerek Sendikalar Yasasına, gerekse Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasasına, Sendikal özgürlükler açısından

üzüntüyle ve acıyarak bakmaktadır.

Hal böyleyken Sayın Kalemli'nin Türk ve Dünya kamuoyunu yanıltma çabasının gerçek nedeni, kısa sürede bir kez daha anlaşılacaktır.

TÜRK-İŞ ve Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU), önümüzdeki günlerde resmi şikayet hakkını kullandığında, kamuoyu ÖZAL Hükümetinin ve Mustafa Kalemli'nin gerçekleri saptırma girişimlerini tüm çıplaklığı ile görmüş olacaktır."

ÜLKEMİZDE İSTİHDAM SORUNU

M.Sadık ŞİDE

Türk-İş Genel Sekreteri

Dünya Ülkelerinin pek çoğunda olduğu gibi Türkiye'de İşsizlik en önemli sosyal sorundur. Kaç kişi işsizdir? Çalışan nüfusa göre bunun nispeti yüzde kaçtır? Kim yılın ne kadarında işsiz kalmaktadır? gibi sorular ve bunlara verilen çok değişik ve farklı cevaplara bakmadan önce İŞSİZLİĞİN Kadim bir dert olduğunu ancak, kısa sürede asgari düzeye indirilmesi için başta Hükümetin gerekli dikkat ve gayreti sarfetmesi, takiben ilgili bütün kurum ve kuruluşların bu konuda üzerlerine düşeni yapmasının şart olduğunu tartışmasız kabul etmeliyiz.

YAŞAMAK, herkesin en muhterem hakkıdır. Yaşamak ve hayatta kalmak için çalışmak şarttır. Anayasa göre; çalışmak herkes için hak ve ödevdir. Öyleyse herkese bir iş bulmak ana amaçtır. Bu ihtiyaç öncelikle bir çözüme kavuşturulmalıdır.

Zaman zaman hükümet üyelerinden bazıları-

lik,
c) İnaktif veya İstihdam fazlası yarım Milyon işsiz, vardır. Bunlar ayrı yarı değerler olduğundan belki toplanamaz.

Ancak çalışabilir nüfus hacmine göre; Türkiye'de İşsizliğin %20 oranında olduğunu doğrular mahiyettedir. İşsizlik sayısı ve oranı ne olursa olsun, Ülkemizde yaşanan AĞIR İŞSİZLİK SORUNU en önemli Sosyal Problemimizdir. Süratle çözümünde tereddüt gösterilmemeli geç kalınmaktan korkulmalıdır.

Bilmekteyiz ki, İşsizliğin çoğalması, çalışanların işlerini korumasında bazı güçlüklerin çıkmasına sebep olur.

Çalışanların daha iyi haklar almasını engeller ve onun devamlı tedirgin olmasına yol açar. Mem-

MÜHÜR VE MAMUR KAYITLARI
 İÇİŞİLERİ BAKANLIĞI
 HUKUK VE MAMUR KAYITLARI BÜYÜKLERİ

Sayı : Bumko KY-17-115542-4921
 Konu : Okul Yapımı İçin Bağış

ANKARA

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU
 GENEL BASKANLIĞINA

İLGİ: 7-1-1986 tarih ve 86-26-2/8 sayılı yazınız..

Türk-İş ve üye kuruluşlarının Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki okul yapımına maddi katkıda bulunup bulunamayacakları konusunda Bakanlığımız görüşünün bildirilmesine ilişkin ilgili yazınızı inceledim.

2821 sayılı Sendikalar Kanununun "Sendika ve Konfederasyonların Faaliyetleri Başlığı" altında yer alan 32 nci ve 33 üncü maddelerinde; sendikaların çalışma hayatına ilişkin faaliyetleri ile sosyal faaliyetleri düzenlenmiştir.

Söz konusu Kanunun "Sendika ve Konfederasyonların Göderleri" başlıklı 44 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında da;

"Sendika ve Konfederasyonlar, gelirlerini amaçları ve bu Kanunda gösterilen faaliyetleri dışında kullanamazlar veya bağışlayamazlar."

denilmektedir. Okul yapımına katkı için düşünülen eğitim fonları, sendika ve konfederasyonların yasa ile öngörülen faaliyetlerini gerçekleştirmek için öngörülmüştür.

Ayrıca 1982 Anayasası'nın 52 nci maddesinin 4 üncü fıkrasında ise;

"Sendikalar gelirlerini amaçları dışında kullanamazlar; ..."

hükmi getirilmiştir.

Bu duruma göre; gerek 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 44 üncü maddesi gerekse Anayasa'nın 52 nci maddesinin son fıkrası amir hüküm niteliğinde olduğundan, Türk-İş ve üye kuruluşlarının okul yapımı için bağışta bulunmaları mümkün görülemez.

Tgillerini rica ederim.

BAKANI

KURTULMUŞ ALPTEMÜR
 İktisadi ve Sosyal İşler Bakanı

T.C. İÇİŞİLERİ BAKANLIĞI
 ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
 ANKARA

Yazışma ve Mektup Birliği

Sıra No: 13-651-2-16(1) 1066
 Tarih: 14 Mart 1986

24.02.86*007747

TÜRK-İŞ

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu
 Bayındır Sok. No:10

Yenicehir/ANKARA

İLGİ: 7.1.1986 tarih ve 86-24-2/14 sayılı yazınız.

2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nun 32. maddesinde; Konfederasyonların çalışma hayatına ilişkin faaliyetleri, 33. maddesinde Sendika ve Konfederasyonların sosyal faaliyet alanları belirlenmiştir. "... herhangi bir bağışta bulunmanın kaydı ile sandıklar ve kooperatifler kurmasına yardımcı olabilecekleri ve nakit mevcudlarının belli miktarından fazla olmamak üzere sözkonusu sandık ve kooperatiflere kredi ve rebilecekleri" yine aynı Kanunun 44. maddesinde "sendika ve konfederasyonların gelirlerinin en az yüzde beşini üyelerinin mesleki eğitimi ile bilgi ve tecrübelerini artırmak için kullanmak zorunda oldukları" hükmü bağlanmıştır.

Anayasanın 51. maddesine göre "üyelerinin çalışma ilijhilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek" için kurulan sendikaların, gelirlerini amaçları dışında kullanamaz oldukları gözetilerek alınarak, üyelerinin eğitimini ile ilgili olmayıp ve bağış niteliğinde bulunan "okul yapımına" faaliyetlerini zın iyi bir maddede statüf olsa bile mevcut mevzuata aykırı olduğu ve sendikaların kuruluş amacı ile bağışlanamazlığı bu anlamda yapılmaması düşünülen okulun, sendikal faaliyete statüf olmak üzere Konfederasyonumuzun baletilecek bir kampanyayla işçi ve iverenlerden toplanacak yardımlarla gerçekleştirilebileceği düşünülmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

BAKANI

İsmet Bora BİMALİ
 Müsteşar Yardımcısı

Dünya'da başka örneği yok...

MİLLÎ EĞİTİM GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
Yatırımlar ve Tesisler Dairesi Başkanlığı

SAVİ : 715.0(86)-0001 - 437

BAKARA

KONU : Okul yapımı.

17 .1.1986

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU BAŞKANLIĞINA

İLGİ : Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonunun 7 Ocak 1986 tarih ve 86-25-2/9 sayılı yazısı.

Geçen yıllarda olduğu gibi, başlatılan Devlet-Millet işbirliğiyle okul yapım kampanyasını desteklemek, okul yapımı, donatımı işlerinde yardım ve hizmetleri değerlendirmek, inşaatların ucuza maledilmesini sağlamak amacıyla;

a) Halkımızın, kişi ve kuruluşların isteyerek yaptıkları taş, kum, çakıl, kireç, tuğla gibi aynı yardımları,

b) Halkımız, kurumlar ve kuruluşlarla, yardım derneklerince yapılan nakdî yardımları

kabul edilmektedir.

Ülkemizin eğitim ihtiyacının karşılanabilmesi maksadıyla yapılan her türlü nakdî ve aynı bağış ve yardımlar İlköğretim ve Eğitim, Muhasebe-i Umumiye, Kurumlar Vergisi ile Gelir Vergisi Kanunlarının ilgili hükümlerine göre kabul edilmekte, bu tür teşebbüsler Bakanlığımızca takdir ve teşekkürle karşılanmaktadır.

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonunun okul yapımı, donatımı ile mevcut tesislerin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri maksadıyla getirdiği teklif de aynı şekilde değerlendirilmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

BAKAN ADINA

Mustafa TURHAN
Müsteğar V.

rek 2921 sayılı Sendikalar Kanununun 44 üncü maddesi, gerekse Anayasa'nın 52 nci maddesinin son fıkrası amir hüküm niteliğinde olduğundan, Türk-İş ve üye kuruluşlarının okul yapımı için bağışta bulunmaları mümkün görülememektedir" denildi.

mize haklılığımızı gösteren bir başka belgedir.

Aldığımız cevaplar karşısında söyleyecek söz bulmak çok güç. Ancak, doğu ve güneydoğu illerinde görüştüğüm ve vaadde bulunduğum mülki amirlerinin konuyu bilmesini, okul yaptırmamıza izin verilmediğinin anlaşılması bakımından bu açıklamayı yapmak zorunluluğunu hissediyorum.”

Türk-İş'e bağlı sendikaların bazı yöneticileri de, Türk-İş'in daha önce okullar yaptırdığını hatırlatarak, **“böylesine milli bir konuda okul yaptırılmasını ve bağışlanmasını engelleyici yorumlar yapılması üzücüdür”** dediler.

TOLEYİS Başkanlığı'na Mustafa Aras, seçildi.

Toleyis Sendikasının 4. olağan genel kurulu 26-27 Nisan tarihlerinde İstanbul'da yapıldı ve sendika genel başkanlığına Mustafa Aras seçildi.

Türk-İş Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan Balaban'ın divan başkanlığında yapılan genel kurul çalışmaları sırasında konuşan Sendika Genel Başkanı Servet Sofuoğlu, Hükümetin işçilerin sesine kulak vermediğini belirterek, **“Bu anlayıştan işçiler birşey bekleyemez”** dedi.

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, genel kurulda yaptığı konuşmada, 12 Eylül öncesinin faturasının Türk-İş'e kesildiğini belirterek,

HABERLER

Gezici Tarım İşçilerinin Sorunları Tartışıldı

Türk-İş, Tarım-İş ve kısa adı AAFLI olan Asya-Amerika Hür Çalışma Enstitüsü'nün ortaklaşa düzenlediği "Gezici tarım işçilerinin sorunları" konulu panel/konferans 9 Nisan tarihinde Adana'da yapıldı.

Panel/konferans'ta bir konuşma yapan Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, uygulanmakta olan çalışma yasalarının parlamentere düzene geçildikten sonra düzeltileceği yolunda verilen güvencelerin yerine getirilmediğini bildirerek "Verilen taahhüdün senet kabul ediyorum. O senedin hayata geçirilmesini istemek yanlış olmasa gerek" dedi.

AAFLI Direktörü Jeff Ballinger'den sonra açılış konuşmasını yapan Tarım-İş Sendikası Genel Başkanı Zeynel İrmak "Bugün yasal hak ve güvencelerden yoksun 10 milyona yakın tarım ve orman işçisi varken, Türkiye'de sosyal devlet kavramından söz edilemez. Tarım ve orman işçilerini yasal güvenceye kavuşturmak artık bir insanlık görevi haline gelmiştir" dedi.

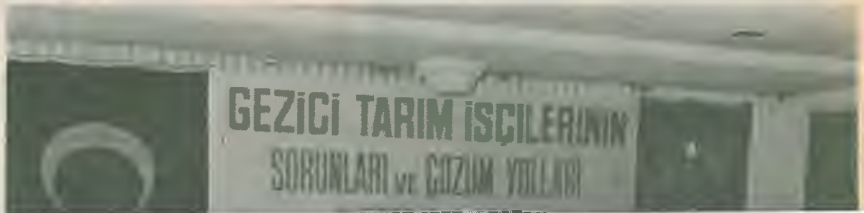
teme döndükten sonra bunların düzeltilmesi yolunda taahhütte bulunduğunu söyledi ve şöyle dedi:

"12 Eylül sonrası yasalar geçiş dönemi içinde hür sendikacılığı elbette yaralamıştır. Hala bir taahhüdü senet kabul ediyorum. Demokratik düzene geçtikten sonra hallolabileceği sözünü hala muhafaza ediyorum. Ve o senedin hayata geçirilmesini istemek yanlış olmasa gerekir."

Daha sonra gezici tarım işçilerinin, sosyo-ekonomik sorunları, çalışma koşul-

ları, sağlık-ulaşım konaklama sorunları, sosyal güvenceleri ve sendikalaşmada hukuki sorunlar konularında, Çukurova Üniversitesi öğretim üyeliği ile Tarım-İş Sendikası uzmanları konuşmalar yaptılar.

Panel/konferansı yöneten Çukurova Üniversitesi Rektör Yardımcısı ve Ziraat Fakültesi Dekanı Prof.Dr. Osman Tekinel de bir konuşma yaparak, Türkiye'nin tarım politikası, GAP projesinin gerçekleşmesi ile ortaya çıkacak yeni sorunlar üzerinde durdu.

ŞEVKET YILMAZ:
"HÜKÜMETİN,
SORUNLARIMIZA
YAKLAŞMASININ TEK
YOLU; ONLARIN
CESARET
ANLAYIŞLARIYLA,
ONLARIN YASALARA
KARŞI DUYDUĞU SAYGI
KADARIYLA KARŞILIK
VERMEKTİR"

Bu olumsuzlukla gündeme

★ TÜRK-İŞ Başkanı
"Tahammül sınırimi"

TÜRK-İŞ
DERGİ EKİDİR

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği -1-

Hazırlayan

Turgay ÇERŞİL

İÇİNDEKİLER

- İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİNİN YASALARDAKİ YERİ
 - Anayasa'daki yeri
 - İ.K., SSK'ndaki yeri
 - Tüzük ve nizamnameler

İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin yasalardaki yeri

●Anayasa'daki Yeri ve İlgili Maddeleri

MADDE 2— Anayasa'nın 2. maddesinde "Türkiye Cumhuriyeti, sosyal bir hukuk devletidir" deniliyor.

Sosyal devlet ne demektir?.. Önce onu ele alalım.

Ekonomik bakımdan güçsüz durumda olan çoğunluğu, (doğaldır ki bunların başında işçiler gelir.) Ekonomik yaşamdaki güçlükler karşısında tek başına bırakmayan, onları koruyan, kollayan gerekli tedbirleri alan ve onları bu tedbirleri uygulayacak şekilde teşkilatlandıran ve gerekli kontrolü yapan bir yönetim anlayışıdır. Ekonomik yaşamdaki güçlükler kavramına, şüphesiz işçi sağlığı ve iş güvenliği de girmektedir.

MADDE 5— Anayasa'nın bu maddesinde "Devletin temel amaç ve görevleri, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal

MADDE 50— Çalışma şartları ve dinlenme hakkı konusunun ele alındığı bu maddede "Kimse, yaşına cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz. Küçükler ve kadınlar ile bedeni ve ruhi yetersizliği olanlar, çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar. Dinlenmek çalışanların hakkıdır" diyor.

MADDE 55— "Ücret emeğin karşılığıdır. Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır. Asgari ücretin tesbitinde ülkenin ekonomik ve sosyal durumu gözönünde bulundurulur."

İşkzası Nedir?

— SSK'nun 11. maddesi a)

MADDE 56— “Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek, Devletin ve vatandaşın ödevidir. Devlet herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlar; insan ve madde gücün-

de tasarruf ve verimi arttırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler. Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir. Sağ-

lık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için kanunla genel sağlık sigortası kurulabilir.”

MADDE 60— “Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar.”

● İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğinin İş Kanunu, Sos.Sig. Kanunu ve Mevzuattaki Yeri

İşçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili konular Anayasa'nın emrettiği yönde SSK mevzuatında, İş Kanununda, çeşitli yönetmelik ve tüzüklerde yer alıyor.

Halen yürürlükte olan mevzuat hükümleri aşağıdaki bölüm başlıkları altında belirtiliyor:

- Çalışma yaşı,
- Çalışma süresi,
- Bedensel duruma göre iş verilmesi.
- Kadın işçilerle ilgili hükümler.
- İşyeri sağlık servisleri.
- Sağlık muayeneleri.
- Sağlıkla ilgili sosyal tesis ve hizmetler.
- Meslek hastalıkları ile ilgili hükümler.
- İş kazaları ile ilgili hükümler.
- İşçi sağlığı ve iş güvenliği kurulları.
- İşin durdurulması veya işyerinin kapatılması.

raki iki gün içinde, yazı ile ilgili bölge çalışma müdürlüğüne bildirmek zorundadırlar.”

MADDE 74— Sağlık ve Güvenlik tüzükleri. “Ümumi Hıfzıssıhha Kanununun 179 uncu maddesinde yazıldığı gibi işyerinde ve işçilere ait yatıp kalkma yerlerinde ve diğer müstemi- latında bulunması gereken sağlık şartlarının ve işyerlerinde kullanılan alet, edevat, makineler ve hammaddeler yüzünden çıkabilecek hastalıklara engel olacak tedbir ve araçların, işyerlerinde işkazalarını önlemek üzere bulundurulması lüzumlu olan araçların ve alınacak güvenlik tedbirlerinin neler olduğunu belirtmek üzere Çalışma Bakanlığı ile Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı beraberce bir veya birden fazla tüzük çıkarır.

Ayrıca, yine bu maddede, işyerlerinin kurulma projeleri için (sağlık ve

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kurulu Nedir?

Sağlık ve güvenlik açısından çok önemli bir müessese olan bu kurulların İş Kanunu Madde 76 ve ilgili tüzük hükümlerine göre kuruluş şartları ve üyeleri aşağıdadır.

“Sanayiden sayılan, devamlı olarak en az 50 işçi çalıştıran ve 6 aydan fazla süreli işlerin yapıldığı işyerlerinde her işveren bir “işçi sağlığı ve iş güvenliği kurulu” kurmakla yükümlüdür. Bu kurulda şu kimseler bulunacaktır:

- İşveren veya vekili,
- İşyeri güvenlik şefi, yoksa işyerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği konularında görevli teknik bir kişi,
- İşyeri hekimi,
- Sosyal işler danışmanı, yoksa personel işlerinde görevli bir kişi,
- Varsa sivil savunma uzmanı,
- İşyerinde görevli formen, usta-

lığı ve İş Güvenliği Kurulu" kurulur. Bu kurulların hangi işyerlerinde kurulacağı, teşekkül tarzları, çalışma usulleri, ödev ve yetkileri Çalışma Bakanlığı'nca çıkarılacak bir tüzükle tespit edilir."

MADDE 77— Bu madde işyerlerinde içkive uyuşturucu madde kullanma yasağından bahseder.

MADDE 78— Ağır ve Tehlikeli İşler. "16 yaşını doldurmamış çocuklar ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmaz.

Hangi işlerin ağır ve tehlikeli işlerden sayılacağı, kadınlarda 16 yaşını doldurmuş fakat 18 yaşını bitirmemiş çocukların hangi çeşit ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılabileceği Çalışma ve Sağlık Sosyal Yardım Bakanlıklarınca hazırlanacak bir tüzükle gösterilir."

MADDE 79— Ağır ve Tehlikeli İşlerde Rapor.

"Ağır ve tehlikeli işlerde çalışacak işçilerin işe girişlerinde veya işin devamı süresince bedence bu işlere elverişli ve dayanıklı oldukları; işyeri hekimi, işçi sağlığı dispanserleri, bunların bulunmadığı yerlerde sırası ile en yakın Sosyal Sigortalar Kurumu sağlık ocağı, Hükümet veya belediye doktorları tarafından verilmiş muayene raporları olmadıkça; bu gibilerin işe alınmaları veya işte çalıştırılmaları yasaktır.

MADDE 80— Onsekiz Yaşından Küçük İşçiler İçin Rapor. "13'den 18 yaşına kadar (18 dahil) çocukların herhangi bir işe alınmalarından önce: is-

lerinin dayanıklı olduğunun raporla belirlenmesi ve bunların 18 yaşını dolduruncaya kadar en az her altı ayda bir aynı şekilde doktor muayenesinden geçirilerek bu işte çalışmaya devamlarında bir sakınca olup olmadığının kontrol ettirilmesi ve bütün bu raporların işyerinde muhafaza ettirilerek yetkili memurların isteği üzerine kendilerine gösterilmesi zorunludur.

Birinci fıkrada yazılı tabipliklerce verilen rapora itiraz halinde, işçi en yakın Sosyal Sigortalar Kurumu hastanesi sıhhi kurulunca muayeneye tabi tutulur. Verilen rapor kesindir."

MADDE 81.— Gebe veya Emzikli Kadınlar İçin Tüzük. "Gebe veya

emzikli kadınların hangi dönemlerde ne gibi işlerde çalıştırılmalarının yasak olduğu ve bunların çalışmalarında sakınca olmayan işlerde hangi şartlar ve usullere uyacakları, ne suretle emzirme odaları veya çocuk bakım yurdu (kreş) kurulması gerektiği Çalışma Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıkları tarafından birlikte düzenlenecek bir tüzükte gösterilir.

MADDE 82.— Çeşitli Tüzükler. "Çalışma veya Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarından birinin göstereceği lüzum üzerine, bu bakanlıklar tarafından beraberce hazırlanmak suretiyle, tüzükler çıkarılabilir"

● Sağlık ve Güvenlikle İlgili Tüzük ve Nizamnameler

Çalışma veya Sağlık Bakanlıklarından birinin gördüğü lüzum üzerine Bakanlıkların çalışmalarıyla çıkarılan ve halen yürürlükte olan bir çok tüzük ve nizamname bulunuyor. İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin güven altına alınması amacıyla çıkarılmış olan bu tüzük ve nizamnamelerin en önemlileri şunlardır:

- Ağır ve tehlikeli işler tüzüğü
- Barut ve patlayıcı maddelerle silah ve teferruatı ve av malzemesinin sureti murakabesine dair tüzük.
- Fazla çalışma tüzüğü.
- Gemi adamları sağlık tüzüğü.
- Gebe ve emzikli kadınların çalış-

- İş süreleri tüzüğü.
- Kadın işçilerin sanayie ait işlerde, gece postalarında çalıştırılma koşulları hakkında tüzük.
- Maden işlerinde alınacak emniyet tedbirleri hakkında nizamname.

Mevzuatta her şey var da... Neden?...

Anayasaya ve mevzuata şöyle bir baktığımızda devletin "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği"ne önem verdiğini, konuya sahip çıktığını görüyoruz.

Bir "Çalışma ve Sağlık Sosyal Yardım Bakanlığı", bir SSK var. Hastaneler, sağlık üniteleri sosyal yardımlar var. İşverenin kanun, tüzük ve yönetmeliklerde belirtilen şartlara uyup uymadığını mevzuatın emredici hükümlerini yerine getirip getirmediğini tespit edecek, onları denetleyecek; uyulmadığı takdirde onları uymaya zorlayacak teftiş kurulları, müfettişler var. Bir fabrikanın, bir makinanın işçi sağlığına ve iş güvenliğine uygun olup olmadığını, ne gibi tedbirlerin alınacağını, nelerin yapıp nelerin yapılmayacağını bilen uzmanları var. Gerekliğinde yararlanacağı bilim adamları, üniversiteler, sendikacılar var.

Bütün bunların hepsi çok iyi, çok güzel...

Her şeyimiz var da; neden her yıl binlerce işçimiz sakat kalıyor veya hayatını kaybediyor? Neden çocuklarımız öksüz kalıyor? Neden binlerce ailemiz, tafafisi imkansız üzüntüler ve sıkıntılar içinde bırakılıyor? Neden

ekonomimiz her yıl milyarlarca liralık fatura ödemek zorunda kalıyor?

Bu konuda aksayan, yapılmayan, çarpık işleyen bir şeyler var. Nedir bunlar acaba?

İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda neler yapıldı, neler yapılıyor, ya da neler yapılması gerekir? Gelişmiş ülkelerde durum nasıldır? İlerlemiş ülkeler işçi sağlığı ve iş güvenliğinde hangi aşamalardan geçtiler, nereye geldiler? Bu konuda Türkiye'nin bulunduğu yer neresidir?

İşte bu yazımızda bu konuları inceleyeceğiz. Uzmanları, bilim adamlarını, işverenleri, işçileri, sendikacıları konuşuracağız. Zaman zaman örnekler vereceğiz. Bazı kişi ve kuruluşları eleştirecek onlar darılmasınlar. Yeri geldiğinde aynı eleştiriyi kendimiz için de yapacağız. Amacımız asla o kişi ve kuruluşlara zarar vermek değil. Tam tersine kişi ve kuruluşlar arasındaki işbirliği ve iletişim noksanlığından kaynaklanan nedenlerle; çoğu zaman boşa giden çalışmalarla, şimdiye kadar yazılıp çizilen, söylenen fakat uygulamaya alanına sokulamayan şeyleri yapmak, yaptırtmak, yapılmasına yardımcı olmak, amacımız...

Biz TÜRK-İŞ olarak, yurdun dört bir yanında yaptığımız işçilere yönelik eğitim çalışmaları, seminer ve konferanslarla, yayın organlarımızla "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği" konularını tüm toplumumuza maledebilirsek mutlu oluruz. Türk insanına ve işçisine hakkı olduğu çalışma ortamını, iş güvenliğini ve sağlığı DEVLET-İŞÇİ-İŞVEREN üçlüsünün ortaklaşa, uyum içinde çalışması-na katkıda bulunduğumuz ölçüde amacımıza ulaşmış oluruz.

İŞ KAZASI VE MESLEK

HASTALIKLARINDAN DOĞAN

YILLAR	İŞ KAZALARI	SÜREKLİ İŞ	
		GÖREMEZLİK	ÖLÜM
1974	180.375	2.747	1.117
1975	182.601	2.764	1.038
1976	196.341	3.187	1.113
1977	199.961	3.454	1.309
1978	193.998	3.075	1.178
1979	186.089	2.905	1.448
1980	159.600	2.577	1.320
1981	166.676	2.689	1.473
1982	147.517	2.043	1.053
1983	144.426	2.695	1.347
1984	152.650	2.455	1.097
1985	150.000	2.800	1.600

(tahmin)

1974'ten bu yana meydana gelen iş kazaları sürekli iş göremezlik ve ölüm olayları sayısı. (SSK istatistiklerinden alınmıştır.)

Kaçak ve sigortasız olarak çalışan işçilerin çokluğundan ve başka sebeplerden dolayı kuruma intikal etmeyen iş kazaları da düşünülürse, kayıplarımızın istatistiklerde belirtilenlerden çok daha fazla olduğu ortaya çıkar.

Gerilere doğru gidip istatistikleri incelediğimizde, ölümlerde artma görülürken, tersine olarak iş kazalarında azalma gözleniyor. Bu da hemen akla şunu getiriyor:

Ölümlü kazaların bildirilmesi zorunlu olmasına rağmen, işverence önemsiz kabul edilenler veya bildirilmemesinden korkulan kazalar Kuruma intikal etmiyor mu?

ABD'de yapılan bir araştırmaya göre kuruluşların yüzde 36'sının iş kazalarını sistematik bir biçimde sakladıkları ortaya çıkarılmış. Devlet denetiminin daha zayıf olduğu ülkemizde ise, iş kazası ve meslek hastalıklarından dolayı meydana gelen kayıplarımızın düşündüğü müzden çok daha fazla olduğu söylenebilir.

Uluslararası Çalışma Örgütü ILO'nun 5 Nisan 1986 tarihli raporunda, 1980 yılından bu yana iş kazalarında meydana gelen ölümlerde (sanayileşmiş 22, ve gelişmekte olan 48 ülkede) yüzde 10 azalma görüldüğü belirtiliyor. Bu oranın ülkemiz için geçerli olduğu ise pek söyleyemez.

Maden İş Kolu ve İş Kazaları

İş kollarına göre incelediğimizde, iş kazası ve ölüm oranlarının en yüksek olduğu bölüm madencilik... Yabancı istatistiklerle karşılaştığımızda, Türkiye'de meydana gelen ölümlü iş kazalarının Almanya'dakinden 6 kat daha fazla olduğu görülüyor. Türkiye'de her gün ortalama bir maden işçisi, iş kazasında ölüyor. Yine günde ortalama 1 kişi sürekli iş göremez hale geliyor, sakat kalıyor.

Artık ölümü kanıksamış, yerin 2000 metre derinliğinde evine bir somun ekmek götürebilmek, bir tas sıcak çorba kaynatabilmek için ölümlü hiçe sayan 100 binden fazla maden işçisinin. ve bu tehlikeyle kucaklaşmak

nın işçiler acısı durumuna çözüm yollarının biran evvel bulunup, uygulanması gerekiyor.

İşte bu sektördeki acı manzara:

	1980	1981	1982	1983	1984
İş kazası	13.049	14.956	14.952	15.614	16.918
Mes.Hast.	97	88	123	154	122
Sürekli İş					
Görmezlik	374	264	302	420	390
Ölüm	365	318	216	386	291

İKİNCİ PATLAMA

Daha 102 kişinin madendeki kanları kurumadan, birinci kazadan 34 gün sonra 11 Nisan 1983'te ikinci bir patlama daha. Bu sefer 10 ölü, 8 yaralı. Bu iki kazada, devletin ve işyeri yöneticilerinin ihmalleri yüzünden toplam 112 kişi öldü. 95 kişi de sakat kaldı.

İş kazalarına sebep olarak, yetkililerce işçilerin ihmalciliği ve eğitimsizliği gösterilir. Mevzuat gayet açık belirtiyor: "İşveren işyerinde GEREKLİ her türlü tedbiri almak ve uygulamak zorundadır." Altını önemle çizdim... Gerekli diyor... Mümkün olan değil...

daha modern teçhizat geliştiriliyor. Zonguldak'ta şimdi

bütün bunlar şu anda ne dereceye kadar uygulanıyor bilmiyorum ama, iş sadece bunlarla kalmamalı. Demin de belirttiğim gibi, ilk önce eğitim şart.

1983'teki maden kazasında ölümlerin çoğu gaz ve duman boğulmasından meydana gelmişti. Eğer gerekli önlemler önceden alınıp, her işçiye birer tane gaz maskesi verilseydi, kaybımız şüphesiz daha az olacaktı." Böyle diyor, Hüseyin Sakallıoğlu...

Dileriz ki Zonguldak'ta gerekenler yapılmış olsun ve bir daha böyle bir olay yaşamayalım.

O günkü gazetelerdeki
haberlerde

“İŞ KAZASI

DEĞİL, CİNAYET”

başlığıyla nitelendirilen

1983 Zonguldak

faciasından toplam

112 kişi öldü

95 kişi de sakat kaldı.

Amacımız bu resimle

eski yaraları deşmek değil.

Eskiyi hatırlatıp,

ilgilileri uyarmak,

yeni iş kazalarına

engel olmak

amacımız.

ne şöyle anlattı: "Mesleki zehirlenmeler ve meslek hastalıklarında durum istatistiklere doğru yansımamaktadır. Yıllıklara baktığımızda, çok az sayıda mesleki zehirlenme ve meslek hastalığı görmekteyiz. Akü imalatında ve matbaa işlerinde bir kurşunla zehirlenme, benzen (benzol), tolüol gibi çözücülerle etkilenme bu sayıların çok daha üzerindedir. Ülkemizde meslek hastalıklarından günde ortalama 4 kişi ölmektedir.

Mesleki hastalıklar, SSK sağlık ünitelerinde teşhis edilememekte ve başka hastalıklarla karıştırılmaktadır. SSK'nın işçi sağlığı ve meslek hastalığı konusuna gereken önemi vermesi, her hastanede işçi sağlığı ve meslek hastalığı ünitelerini acilen kurması gerekmektedir. Ancak o zaman bir cilt hastalığının mesleki sebeplerden mi, yoksa başka sebeplerden mi meydana geldiği; bir ak-

İş Günü Kayıplarımız

Yurdumuzda yıllardan beri ekonomideki dar boğazların ve bir türlü yavaşlamak bilmeyen enflasyonun sebebi olarak, işçinin almış olduğu (güya) yüksek ücretler ve Sıkıyönetimden evvel oldukça yoğunlaşan işçi hareketleri ve grevler gösterilmeye çalışılıyor. Beceriksiz yöneticiler başarısızlıklarını, iş kazalarında meslek hastalıklarında sağlığını, çalışma gücünü hatta hayatını kaybeden işçilerin omuzlarına yüklemeye çalışıyorlar.

Oysa ki, iş güvenliği ve meslek hastalıkları konularına devletin ve özellikle işverenlerin gereken önemi vermemesinden dolayı kaybedilen işgünü sayısı, grevlerde kaybedilenlerden çok daha fazla.

İş kazalarında kaybedilen gün sayısı:

Grevlerde kaybedilen işgünü sayısı:

ciğer hastalığının mesleki olup olmadığı ortaya çıkacak, başka hastalıklarla karıştırılmayacak ve bu yüzden sakat kalan hatta ölen bir çok işçinin canı ve sağlığı kurtarılacaktır.”

YILLAR	MESLEK HAS.	YILLAR	MESLEK HAS.
1974	150	1980	528
1975	305	1981	580
1976	677	1982	550
1977	361	1983	570
1978	504	1984	599
1979	342	1985 (tahmini)	650

Bu rakamlar SSK istatistiklerinden alınmıştır.

SSK'nın Kayıpları

İş kazası ve meslek hastalıkları sigorta kolunda SSK'nın yapmış olduğu giderler tutarı (Hastane, tedavi, ilaç, tüm ödenek ve tazminatlar) 1984 yılında 25 milyar

önüne getirmeye çalışalım:

“Kazaya uğrayan arkadaşımız acaba kurtulacak mı? Eger ölürse çocuklarına kim bakacak? Acaba hastaneye yetiştirilebildi mi? Ya bu kaza benim de başıma gelirse? Ya sakat ve çalışamaz duruma düşersem? Ya ölüm? Allah göstermesin, düşünmek bile istemiyorum!.. Ama, düşünmeden de edemiyorum. Ya sakat kalırsam? Ya ölürsem?..

Kafalar dalgın, gözlerde kara tablolar... Bu düşüncelerin sebep olduğu dikkatsizliklerle muhtemel yeni kazalar, yaralanmalar, ölümler...

Bütün bunların olmadığını düşünsek bile; o işçilerin verimli çalışamayacağı ve üretim kayıpları meydana geleceği ayrıca işyerine ve işyeri yöneticilerine güvenlerinin azalacağı, acı bir gerçek.

SSK istatistikleriyle saptanabilen, 1984 yılındaki 152 bin 650 iş kazası ve sigortalı çalışan 2,5 milyon işçi gözönüne alınıp olay ülke çapında düşünülürse, iş verimi ve üretim kayıplarının sosyal ve ekonomik etkilerinin büyüklüğü daha iyi ortaya çıkar.

Yazımızın bu bölümünde, iş kazası ve meslek hastalığı nedir? Yasalardaki yeri, konuya gereken önemin verilmemesinden dolayı meydana gelen kayıplarımızı ve mevcut yasalarla kayıplarımızın büyüklüğünün nasıl uyumsuzluk meydana getirdiğini kısaca anlatmaya çalıştık.

Bundan sonraki kısımda ise, yapılmış ve yapılmakta olan uygulamaları örneklerle vermeye çalışırken, belediğimiz ideal girişimlerin neler olması gerektiğini anlatacağız.

İŞ KAZALARINI ÖNLEMEDE EĞİTİMİN ROLÜ

Ülkemizde iş kazası sebeplerinde yüzde 85-90 insan faktörü önde geliyor. Yüzde 1,5-2'sini bilinmeyen faktörler, geri kalanını ise mekanik faktörler meydana getiriyor.

Konuyu biraz daha açarak bilinmeyen faktörlere örnek verelim. Örneğin, bir yıldırım düşmesi veya bir elektrik trafosunun fazla yüklenme sonucu patlamasında, tezgahının başında çalışan işçinin elektrik cereyanına kapılması gibi. Mekanik faktörleri ise, makina ve tezgahların yapım hatasından doğan nedenler olarak özetleyebiliriz.

İş kazalarının nedenleri arasında yüzde 85-90 gibi önemli bir yer tutan insan faktörü ise; işçinin, yaptığı işin tehlikelerini ve makinaların özelliklerini iyi bilmemesi,

prodüktivite ile ilgili konuların yanı sıra, işçi sağlık ve güvenliği konularında da eğitimler planlıyor. MPM (Milli Prodüktivite Merkezi) devlet-işçi-işveren üçlüsünün temsilcilerinden oluşan bu kuruluş, konunun en sağlıklı şekilde bu üçlü tarafından çözümleneceği yolundaki düşüncelerin ilk ve tek örneği olarak çalışmalar yapıyor.

SEGEM, İSGÜM ve MPM'nin yaptıkları işçi sağlığı ve iş güvenliği konularındaki eğitim çalışmalarının daha da tabana indirilip, tezgahları başında çalışan milyonları kapsamaması en büyük dileğimiz. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından, geçtiğimiz aylarda düzenlenen "İşsizlere beceri kazandırma kursları"nın, iş kazaları ve güvenliği konularına yönelik olmamasından ve halen çalışmakta olan işçileri kapsamayışından ötürü, bu gruba sokamı-

önlemlerinin ne durumda olduğunu sordum. İşyerlerini, işverenlerinden izin alarak, seminere katılmak için, bırakan; hala tezgahlarının başında, ter içinde, çeşitli tehlikelerle başbaşa çalışan diğer arkadaşlarına karşı sorumluluklarının bilincinde olan bu işçilerden biri, bana şunları anlattı:

“Ben, Adana Tes-İş sendikasına bağlı DSİ Doğan kent işletmesinde görevli işçi ve sendika işyeri temsilcisi Atilla Aksoy. Geçtiğimiz yıllarda işyerimizde, iş güvenliği ile ilgili hiç bir çalışma ve önlem yoktu. Çok tehlikeli şartlar altında çalışıyorduk ve sık sık da işçi arkadaşlarımız kazaya uğruyordu. Hatta iki arkadaşımızı bu kazalarda kaybettik. Bu konuda ne gibi şeyler yapabileceğimizi tam olarak bilmememize rağmen, arkadaşlar arasında tartışarak bulduğumuz önlemleri tasarı olarak işverene sunuyorduk. Fakat her seferinde de eli boş dönüyor, çabalarımız sonuçsuz kalıyordu.”

Geçen yıl Adana’da TÜRK-İŞ tarafından yapılan bir eğitim çalışmasına, işyerimizden bir grup arkadaş isve-

TÜRK-İŞ
Adana, İşçi Sağlığı ve
İş Güvenliği semineri
8-11 Nisan tarihleri
arasında, Teksif Karşıyaka
Şubesi salonlarında
yapıldı.
Seminere katılan işçiler
sağlık ve güvenlik
konularında
dört gün süreyle
Türk-İş eğitim uzmanları
ve bilim adamlarınca
eğitildiler.

idarecilere ve işyerine karşı güvenleri arttı. Ve bu bir gerçek ki, çalışanların iş veriminde gözle görülür artışlar meydana geldi.

İşyerimizde kurduğumuz sağlık ocağında halen çalışanların periyodik muayeneleri aksatılmadan yapıyor. İşçi sağlığı ve iş güvenliği kurulumuz da her ay toplanarak, alınması gereken önlemler ve eksiklerimiz hakkında çalışmalar yapıyor. İşçi sağlığı ve iş güvenliği konularına gereken önemin verilmemesinden doğan zararları biz işçi ve idareciler olarak yaşadık, gördük. Gereken önemin verilmesinden ve konunun gereklerinin yerine getirilmesinden doğan kazançları ise, yine hep beraber yaşıyor, görüyoruz. Ama her şeyi yaptık diyemiyorum. Bir çok eksliğimiz var. Bunları da tamamlayabilmek için işçi ve idareci olarak elele çalışmalar yapıyoruz.

— Sayın Harmanyeri, verdiğiniz bu bilgilerden dolayı size teşekkür eder, işyerinizdeki başarılı uygulamalarınızdan dolayı sizi ve tüm çalışanları kutlarız.

**TÜRK-İŞ'İN
ÇALIŞMALARINDAN
BİR ÖRNEK**

3'ÜNCÜ ULUSAL İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ KONFERANSI YAPILDI

**YILMAZ: "TÜRKİYE'DE İŞ KAZALARI,
BATILI ÜLKELERE ORANLA YÜZDE
YÜZYİRMİ DAHA FAZLA"**

**KONFERANSA DEVLET KADEMESİN-
DEN YETKİLİLER SENDİKACILAR VE
BİLİM ADAMLARI KATILDI**

Türk-İş ile AAFLI'nın ortaklaşa düzenlediği "3. ULUSAL İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ KONFERANSI" 29-30 Nisan tarihlerinde Ankara'da Türk-İş salonunda yapıldı.

Konferansı bir konuşmayla açan Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, Türkiye'deki iş kazalarının batı ülkelerine oranla yüzde yüzyirmi daha fazla olduğunu söyledi.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusuna büyük önem verdiklerini ve bu sebeple üçüncü büyük konferansı düzenlediklerini belirten Şevket Yılmaz şöyle dedi:

**TÜRK-İŞ İLE AAFLI'NIN ORTAKLAŞA
DÜZENLEDİĞİ "ÜÇÜNCÜ ULUSAL İŞÇİ
SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ KONFE-
RANSINDA TEBLİĞLER SUNULDU"**

vencesi bulunmayan insanlar, iş kazalarına daha fazla açtıkları. Çünkü, kendilerini işe verecek huzurlu bir yolda değillerdir."

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, kaçak çalıştırılan işçilerin şikayeti üzerine işyerine yazı yazıldığında, işverenin bu işyerinde işçi çalıştırılmadığı yolunda cevap verdiğini de sözlerine ekleyerek, "Bu kandırmaca bitmelidir. Teftiş mekanizması eksiksiz uygulanmalıdır" dedi.

Konferansa Sunulan

azaltan işverenler de sigorta primleri düşürülerek ödülendiriliyor” denildi. Ve şöyle devam edildi:

“Batıda, işçi sağlığı ve iş güvenliği açısından eksiği olan işverenler, durum düzeltilene kadar her gün için geçirli olmak üzere yüksek para cezalarına çarptırılırken, biz de bu her ay için 30 bin lira olarak mevzuatımızda yer alıyor.

Teknik iş güvenliği mevzuatımız artık çok zayıf kalmaktadır. Teknik ilerlemekte, her gün yeni yeni kimyasal maddeler üretime girmektedir. Değişen çalışma şartlarına uyabilecek bir mevzuatın ve mekanizmanın kurulması artık kaçınılmaz olmuştur.

İş kazaları önlemede ilk iş, işyerlerinden başlar. Onun için işyeri örgütlenmesi (Sağlık kurulları, işyeri hekimliği, işyeri mühendisliği) ve eğitim ele alınması gereken ilk işlerdendir. Eğitim derken yalnızca işçi eğitimini kastetmiyorum. Bu eğitime teknisyenler, mühendisler, idareci ve hatta işverenler işverenlerin üstlenmesi gerekiyor. Tabii ki bu konuda sendikalara ve basına da büyük görevler düşüyor.”

Doç.Dr. Sarper Süzek ayrıca bir “Ulusal İşçi Sağlığı ve Güvenliği Kurulunun” oluşturulması gereğinden bahisle “Bu kurumun özerk ve güçlü bir mali yapıya sahip olması gerekir. Ancak bu kurum vasıtasıyla, İŞÇİ-İŞVEREN-DEVLET üçlüsünün bir araya gelerek konuya sağlıklı çözümler getirilebilmesi mümkündür” dedi.

Ayrıca Çalışma Bakanlığı müfettişlerinin çok yeterisi düzeyde olduklarını ve nitelikli olanların da Bakanlık bünyesinde tutulamadıklarını sözlerine ekledi.

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir de konferansa bir tebliğ sundu.

İKİNCİ GÜN

BASININ İLGİSİ

Toplantı'da "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sorununun Basın Açısından Önemi" konulu bir tebliğ sunan TÜRK-İŞ Basın Danışmanı Burhan Dodanlı, "Bu ulusal konferansa, basın-yayın organları kadar, sendikalarımızın da gerekli ilgiyi göstermemiş olması üzücüdür" dedi.

Giderek büyüyen ve sanayileşmemizin gelişmesine paralel olarak üzücü sonuçlara ulaşmakta olan iş kazaları ve meslek hastalıklarını önlemenin ilk yolunun eğitim olduğunu vurgulayan Burhan Dodanlı, daha sonra şunları söyledi:

"Ne yazılı basınımız, ne de TRT, bu önemli mesele-ye gereken önemi vermemiştir. Sadece açılış konuşmalarından birkaç satır. O kadar. Oysa bu konu, özel TRT programı halinde yayınlanmalı ve yazılı basın, bu konunun derinliğine inmelidir. Her yıl 160 bin işkazasında binden fazla ölüm olayı, gözardı edilemez.

Biz TÜRK-İŞ olarak düzenlediğimiz seri konferans ve seminerlerle işçilerimizi bilinçlendirmeğe çaba sarfediyoruz. Dileğimiz, hem kamu sektörünün hem de özel sektör işverenlerinin kazaya karşı önlem almada artık gecikmemeleridir.

TÜRK-İŞ Dergimizin önümüzdeki sayısında, bu konuya münhasıran ağırlık vermek suretiyle ciddi bir yazı serisi hazırlamış bulunmaktayız. Bunu diğer sayılarımızda da göreceksiniz. Konu hepimizindir ve herkesin bu sorunun hallinde görevi vardır. Devlet, anayasa gereği denetimlerini aksatmamalı, işverenler önlem almalı ve işçiler de bunun takibinin bilincinde bulunmalıdır."

ZONGULDAK'TA ALINAN HİÇ BİR ÖNLEM YOK

Türk-İş Gnl.Eğt. Sekreteri
KAYA ÖZDEMİR'İN

KONFERANS TEBLİĞİ

Hür dünya ülkelerinde işçilerin hak ve çıkarlarını korumak amacıyla kurulmuş bulunan sendikalar, bugün artık sadece işçilerin ekonomik çıkarlarını değil, onların çalışma şartlarını ve çalışma ortamlarını iyileştirmeyi de kendilerine amaç edinmişlerdir. Bu bakımdan İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği konusunda ulusal düzeyde yasalar çıkarılmış, çıkarılan yasaların hayata geçirilmesi ve toplu iş sözleşmelerinde gerekli düzenlemelerde bulunması da sendikaların önemli görevleri arasına girmiş bulunmaktadır.

Ülkelerin sanayileşmelerine paralel bir biçimde işçilerin sağlık ve güvenliklerinin sağlanması, bizce çözümü gereken en önemli bir sorundur. Sanayileşme ve teknolojik gelişmelerden toplumların tüm bireylerinin yararlanmaları şüphesiz gereklidir. Ancak, bunun bedelini işçilere ödetmemek, bütün çağdaş toplumların başlıca kaygıları olmalı ve olmaya da devam etmelidir.

Yeryüzünde meydana gelen bütün teknolojik gelişmelerde insan aklının, insan emeğinin büyük katkısı bugün artık tartışılmaz bir gerçektir. Bir başka deyişle, ortaya çıkan her değerde emeğin payı büyüktür. Ve emek bu bakımdan yüce bir değerdir. İnsanın yaşayabilmesi, medeni imkanlardan yararlanabilmesi, ülkelerin kalkınabilmesi, gelişebilmesi ve yine insan aklı, zekası ve emeğin katkısı ile mümkün olabilmektedir. Üretimin artabilmesi, verimli bir çalışmanın sağlanabilmesi, çalışırken güvenli çalışmaya huzurlu çalışmaya ve emeğin karşılığını mümkün olduğu kadar tam almaya bağlıdır.

Ülkemizde, ulusal düzeyde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği mevzuatı büyük ölçüde yeterli olmasına rağmen, maalesef bir türlü hayata geçirilememektedir. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğine gereken önemin verilmemesinin tabii sonucu, bütün çarpıcılığı ile gözlerimiz önündedir.

Üzüntü ile kaydetmek gerekirse, ülkemiz ölümlü iş kazaları bakımından kömür madenlerinde Dünyada ilk sırayı alırken, kömür dışındaki madenlerde ise dünya ikincisidir. (ILO raporları)

Yine ILO raporlarına göre;
İnşaat kazalarında Avrupa'da yine başta gidiyoruz.
İmalat sanayiinde ise Avrupa üçüncüsüyüz.

Ülkemizde 1984 yılında 152 bin 650 iş kazası olmuş. 1097 işçimiz hayatını kaybetmiş ve 2451 kişi ise sürekli iş göremezlik

hastalığa yakalanması işçimizin desteğine muhtaç bulunan çok daha geniş bir kitlenin uçuruma itilmesine sebep olmaktadır.

Bu sergilenen görüntü, bu acımasız gerçekler kuşkusuz ilk bakışta kişiyi karamsarlığa sevk edecek niteliktedir. Ancak, hemen belirtelim ki, iş kazalarını önleme, meslek hastalıklarına karşı çalışanları korumada tüm dünyada yaşanan deneyler, iş güvenliği konusunda yeterli ve etkin önlemler alınması halinde iş kazalarının azaltılabildiği gerçeğini de ortaya koymaktadır. Başka bir deyimle, iş kazaları kaçınılmaz bir yazgı değil, önlenmesi ya da azaltılması mümkün bir mesleki risktir.

Yeterli ve etkin önlemler alınmasının da ancak, çalışanlarımızı iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı korumanın ciddi bir devlet politikası olarak ele alınıp benimsenmesi ile mümkün olacağı inancındayız.

Türkiye her yıl binlerce işçisini kurban verecek, milyonlarca işgününü boşa geçirecek, milyarlarca lirasını boşa savuracak kadar zengin ve sorumsuz bir ülke değildir. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği sorunlarına daha önemle eğilmek hepimiz için asli bir görevdir. Bu asli ve Anayasal görevi yapmaktan kimse kaçamaz.

Bütün bu acı gerçeklerin çözüm yolu, işçimizi çalışma ve yaşama çevresinde, yani işyerlerinde ve evinde korumaktadır.

Bu ihtiyacı bütün ilgililere kabul ettirebilmek için, her fırsattan yararlanarak, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği sorunlarını kamuoyuna duyurmak zorundayız.

Konu ile ilgili eğitim faaliyetlerimizi aralıksız sürdürmeliyiz. Türk-İş olarak konuyu ciddiyetle ele alıp, yoğun bir eğitim programı hazırlamış ve bu faaliyetlerimizi aksatmadan sürdürmekteyiz.

İşçilerimiz, meslek hastalığı, iş kazası, kötü sağlık koşulları gibi etkenlere maruz kalırken, feryadımızı bir türlü duymak istemeyen kulaklara da erişmek amacıyla ve bilincinde olmalıyız.

1475 Sayılı İş Kanunumuzun bir türlü yeterince işletilmeyen 76 ncı maddesini iyi uygulanabilir hale getirmek, hepimizin görevidir.

İşyeri denetimleri yapan, iş güvenliği müfettiş sayısı oldukça yetersizdir. Yaklaşık bir milyon işyerini sadece 200-300 kadar müfettişin denetimine terketmek, bu görevin yapılamaz olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu konuda acilen yapılmasında yarar gördüğümüz bir başka hizmet de, ILO'nun işyerlerinde etkili organizasyonlar kurulması ve sağlığı ciddi bir biçimde tehdit eden bir riskin devamı halinde işçilerin ferdi olarak iş bırakmaları ile ilgili 155 sayılı sözleşmesinin onaylanmasıdır. Çeşitli Batı ülkelerinde uygulanan bu sözleşmenin bizde de uygulanması ile bir çok ciddi sorunun kısa

GENEL GREV konusunu
etirmeye yeterlidir!...

... Kurulu bildirisinde:
aşılmaktadır” denildi

...ın çözümü için, TBMM Başkanı, Başbakan, tüm si-

kurtaramamıştır.

'Siz öyle mi istiyorsunuz? Ben aksini yapıyorum' anlayış ve politikasını maaşlefe bugüne kadar sürdürmüştür.

ADALET İLKELERİ VE YASALARA SAYGI

Adalet ilkeleriyle bütünleşmeyen, yasaları hiçe sayan cesaret, bir gün haklının gücü karşısında kırılmaya mahkumdur.

Türk-İş olarak ne ölçüde yasalara saygılı davranırsak, ne ölçüde barış ve huzurun sürekliliği için çalıştırsak, muhataplarımız yeni yeni sorunlar yaratmaya devam etmişlerdir.

İSTİHDAM YARATMAK VE ASGARİ ÜCRET

İstihdam yaratmak amacıyla asgari ücretin altında işçi çalıştırılması gibi; mantıkla, sosyal adalet anlayışıyla, Anayasa ile İş Yasası ile, insan sevaisivle bağ-

1986 yılında şube ve merkez kongrelerini yapmakta olan sendikaları birbirine düşürmek, 'güçlü sendikacılık amaçlanıyor' maskesi altında huzursuzluğu körüklemek için İşkolları Yönetmeliği gündeme getirilmektedir.

Gerçekten güçlü sendikacılık isteniyorsa, üç yıldır çözümünü istediğimiz sorunların öncelikle ele alınması gerektiğini düşünmek durumundadırlar.

TAKTİKLER HEP AYNI: SENDİKACILARI SUÇLAMAK

Taktikleri hep aynıdır. Kamuoyuna sendikacıları suçlayabilmek, kişisel çıkarlar yüzünden işçinin bütünleşmesine karşı çıktığını iddia edebilmek için bir bahane daha bulunmuştur.

İşkolları meselesi bizim en son meselemizdir. Zamanı gelince biz gündeme getiririz.

bul edilmiş tüm maddeleri yok farzetmekte ve yeniden görüşülmesini istemektedirler.

BU NASIL ANLAYIŞTIR?..

Toplu sözleşme görüşmeleri 14-16 aydır devam eden sendikalarımız var.

Bu nasıl anlayıştır?

Tarafların imza altına aldığı tutanakları tanılamak, yasayı tanımamakla eşdeğerdedir.

Bununla da bitmiyor yeni sorunlar.

Sosyal Sigortalar Kurumu genel kurullarında işçilerin sesinden rahatsız oldukları için yasa değişikliği getiriyorlar.

Genel kurulların her yıl yapılması yerine, üç yılda bir yapılması sağlanmak isteniyor.

Bu da işçi hareketini huzursuz etmek, hırçınlaştırmak için oynanan oyunların bir sahnesidir.

Türk-İş Yönetim Kurulu

TOPLU SÖZLEŞMELERİ İZLEME KOMİTESİ

Ayrıca Kamu kesimindeki işyerlerinde toplu iş sözleşmesi olan sendika başkan ve yöneticileriyle bir toplantı yaptık.

Sıkıntıları gözden geçirdik, "Toplu Sözleşmeleri İzleme Komitesi" oluşturulması kararlaştırıldı.

Dün, bu Komite ile Yönetim Kurulumuzun birlikte yaptığı çalışmalar ve değerlendirmeler sonucunda şunu açıkça ortaya koymayı yararlı gördük ki, bu Hükümetin sorunlarımıza çözümüne yaklaşmasını sağlamanın tek yolu, onların cesaret anlayışlarıyla, onların yasalara karşı duyduğu saygı kadarıyla karşılık vermektir.

**ARTIK BAŞKA TÜRLÜ
HAREKET ETMEMİZ
MÜMKÜN DEĞİL**

Yurtta barış ve huzurun

la hareket ederek, herkesin aklını başına alacağını, çalışma barışının korunması için sesimize kulak verileceği umudunu taşıdık.

Bundan sonra, yapılacaklar için bizi suçlamak hakkını hiç kimse kendinde bulamayacaktır.

Sayın Başkanlar,
Dün yapılan toplantıda, Toplu Sözleşmeleri İzleme Komitesi ve Yönetim Kurulumuzun ortaklaşa belirledikleri öneriler, çalışmalarımız sırasında sizlerin bilgi ve müzakeresine sunulacaktır.

ORTAK BİLDİRİ

Alacağımız kararlar, kamuoyuna ortak bir bildiri ile açıklanacak, Yönetim Kurulu olarak yapmamız gerekenler eksiksiz yerine getirilecektir.

Çalışmalarımızın, umudunu bize bağlamış büyük kesimler yararına hayırlı kararlar alınmasına vesile olacağı inancıyla sizleri Yönetim Kurulu adına sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim."

TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU AÇIKLAMASI

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, 30 Nisan Çarşamba günü Ankara'da yaptığı toplantı sonunda, alınan kararları bir bildiri ile kamuoyuna açıkladı.

b) Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu ICFTU nezdinde şikayet hakkımızın kullanılarak, uluslararası alanda girişimlerde bulunulmasının istenmesi.

TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU, 30 NİSAN ÇARŞAMBA GÜNÜ TOPLANDI

amaçla ele alındığını açıklamayı zorunlu görmektedir.

4- Kamu kesiminde sürdürülen toplu iş sözleşmesi görüşmelerine Hükümetin müdahalesi, bu defa isim değiştirilerek Kamu İşveren Sendikaları adı altındaki yapıları hukuki tartışmaya açık, sosyal devlet esprisine ters düşen, hükümetin tayin ettiği memurlarca yönetilen kurumlara sınırlı

c) Toplu Sözleşme İzleme Komitesi ve Yönetim Kurulu ile koordineli şekilde grevlerin yaygınlaştırılmasını, uygun görmüştür.

5- TÜRK-İŞ Merkezi Eylem Tertip Komitesi ve Yönetim Kurulunca 22 Haziran 1986 tarihinde Eskişehir'de Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü yapılması ile şekilleri ve zamanları belirlenmiştir.

Kurulumuzun olağanüstü toplantıya çağırılması uygun görülmüştür.

Başkanlar Kurulumuz, yukarıda açıkça belirlenen ve emeği hor gören bu zihniyetin devam etmesinden de kaygılar duymaktadır.

Asgari ücretin altında işçi çalıştırılması gibi, insani olmayan,

HABER-İŞ PTTI ile ortaklaşa uluslararası iki seminer düzenledi

Türkiye Haber-İş Sendikasının Uluslararası PTTI ile ortaklaşa düzenlediği seminerler Gölköy (Bolu) ve Sapanca (Adapazarı) da yapıldı.

Gölköy'de düzenlenen "Türkiye ve Dünya'da PTT ve Haberleşme İşçilerinin Sorunları" konulu uluslararası seminerde konuşan Türk-İş Genel Başkanı Yılmaz, Hükümetin yeni oyunlar peşinde olduğu belirterek, "Türk-İş'in eylemleri eksiksiz devam edecektir" dedi.

PTTI Genel Müdürü Emin Başer, PTTI temsilcisi Philip Bowyer ve Haber-İş Genel Başkanı Turan Çağlar da seminerde yaptıkları konuşmalarda, haberleşme konusundaki teknolojik gelişmeler hakkında kursiyerlere bilgi verdiler.

Sapanca'da düzenlenen "Türkiye'de ve Dünya'da Sendikacılık" konulu seminere Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir de katıldı.

Özdemir, milli gelir dağılımında adaletsizliğin giderek büyüdüğünü, sefaletin arttığını belirterek, "Hayat pahalılığı ve işsizlik yüzünden toplum bunalıma girmiştir. Bunun sonuçlarını çok acı çekebiliriz" dedi.

PTTI Temsilcisi Philip Bdwyer de Türk sendikacıları ile bundan sonra daha sıkı bir ilişki içine girmeyi amaçladıklarını belirterek, "Dayanışmamız ne kadar artarsa, sorunlarımızın çözümünde ortak noktalar bulmak o kadar kolaylaşır" dedi.

YARGITAY KARARI

Yetkinin kesinleşmesinden sonra yapılan itiraz geçersizdir

ÖZET : İŞYERİNDE ÇOĞUNLUK TESBİTİ KESİNLEŞTİKTEN SONRA, BUNA KARŞI İTİRAZ EDİLEMEZ. 2822 SAYILI YASANIN 16. MADDESİNDEKİ 6 İŞGÜNLÜK SÜRENİN GEÇİRİLMESİNDEN SONRA VERİLEN KESİN YETKİ BELGESİNİN BU SEBEBLE İPTALİ İSTENEMEZ.

T.C.
YARGITAY
9. Hukuk Dairesi

Esas No : 1986/88
Karar No : 1986/100

YARGITAY İLAMI

Türk Mensucat İş Sendikası adına Avukatları Erol Öztan ve Ziyaettin Saval ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı adına Avukat Özcan Çukur aralarındaki dava hakkında Aydın Asliye 1. Hukuk Hakimliğinden İş Mahkemesi sıfatı verilen 2.12.1985 günlü ve 789-1331 sayılı hüküm davalı avukatınca temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Sendikasının bu işyerinde Toplu İş Sözleşmesi yapmak üzere girişimde bulunduğu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca yapılan inceleme sonunda, çoğunluğun Teksif sendikasında olduğunun tesbit edildiği ve tesbit yazısının ilgililere

bildirildiği ve tesbitin itiraz safhasından da geçerek kesinleştiği ve bu kesinleşmeden sonra yetki belgesinin verildiği bunu takiben davacı Türk Mensucat Sendikasının serbest bırakıldığı, bunun üzerine davacı sendikanın da aynı işyerinde Toplu İş Sözleşmesi yapmak için 27.3.985 tarihinde bakanlığa başvurduğu Bakanlığın yetki belgesinin Teksif Sendikasına verildiğini bildirmesiyle davacı sendikanın bu davayı açtığı anlaşılmaktadır.

Öncelikle belirtmek gerekirken çoğunluk tesbiti kesinleştiği için, davacı bu tesbite karşı

HABERLER

örnek
işveren

MAY TEKSTİL, İŞÇİLERİNE KÂRDAN PAY DAĞITILDI

350 İŞÇİNİN 15'ER GÜN-
LÜK ÜCRETLERİ TUTA-
RINDA PAY ALMALARI

Tez-Koop-İş Sendikası Toprak Mahsulleri Ofisi İşyerlerinde greve gidiyor

- GENEL BAŞKAN KENAN GÜRBÜZ "SENDİKAL HAKLAR-
DAKİ KISITLAMALARA RAĞMEN, SENDİKAL BİLİNCİN
NELER GERÇEKLEŞTİRDİĞİNİ, İŞÇİ/SENDİKA BÜTÜNLEŞ-
MESİNİN HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ SAĞLAMADA NASIL
ETKİLİ OLDUĞUNU GÖSTERECEĞİZ" DEDİ.

Tez-Koop-İş Sendikasının, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü ile Şube ve Bölge Müdürlüklerinde çalışan yaklaşık 900 işçi adına bir süreden beri yürütülen Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerinde anlaşmaya varılmaması sonucu grev kararı alındı.

Ankara Genel Müdürlük, Basın Depolama ve Dağıtım Müdürlüğü, Haydarpaşa Şube Müdürlüğü, Samsun Şube ve Bölge Müdürlüğü, Mersin Şube Müdürlüğü, İskenderun Şube ve Bölge Müdürlüğü işyerlerinde grev kararı asıldı.

Tez-Koop-İş Sendikası Genel Başkanı Kenan Gürbüz, Toprak Mahsulleri Ofisinde Grev Kararının alınması ile ilgili olarak şu açıklamada bulundu:

"Dokuz dönem Toplu İş Sözleşmesi imzaladığımız Toprak Mahsulleri Ofisinde çalışan üyemiz işçiler, halen ortalama 1650 lira ücret almaktadır. Günümüzün ekonomik koşulları

1 Nisan salı günü Ankara'daki toplantıyla başlayan kursda Şevket Yılmaz, açış konuşmasını yaparken.

2. KOOPERATİF MÜDÜRLERİ

Türk-İş ile AAFL'nin ortakla-
şa düzenlediği II. KOOPERATİF
MÜDÜRLERİ YETİŞTİRME KUR-
SU 1 Nisan 1986 tarihinde Sam-

Türk-İş'e bağlı sendikalar ve
üyeleri tarafından kurulmuş olan
tüketim ve konut kooperatifleri-
nin sayısı 4.000'i geçmiştir. Bu sa-

duğu fizibilite çalışmaları da yine Kooperatifler Büromuz tarafından yapılmaktadır. Konfederasyonumuzun tüketicinin korunması ve teşkilatlanmasına ilişkin çalışmaları da bu konuda faaliyet gösterecek olan özel büromuz oluşturuluncaya kadar Kooperatifler Büromuz tarafından yürütülecektir.”

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, açılışta yaptığı konuşmada şunları söyledi:

“Sevgili Kursiyerler,

Konfederasyonumuzun, çalışma hayatı ve sendikal mücadele ile ilgili çok yoğun sorunları bulunmasına rağmen, bunca sıkıntılarımız arasında işçi kooperatiflerinin geliştirilmesi amacı ile yaptığımız çalışmaların hiç bir kesintiye uğramadan devam etmesi, Türk-İş'in yalnız sendikaların bir üst kuruluşu olarak değil, işçi kooperatiflerinin de bir üst kuruluşu gibi bu kooperatiflerin sorunlarına sahip çıkması ve işçinin tüketici olarak korunması mücadelesini de başlatması, önemli birikimlerin bir sonucudur. Mevcut sendikal mücadele ile işçimiz tatmin edilememektedir. İşçi ücretlerinin

satın alma gücü, sürekli düşmektedir. İşçilerimizin büyük bir bölümü, Uluslararası Sağlık Örgütü'nün benimsediği asgari yaşama standardının altında ücret almaktadırlar. Bu şartlar içerisinde, sendikalar, yedek güçleri olan işçi kooperatiflerini harekete geçirmelidirler. İşte, Konfederasyonumuz kooperatifçilik eğitimi ve teşkilatlanmasına verdiği önem, bu amaçla bir an önce varılması içindir. İşçilerin çalışma ve yaşam şartlarını geliştirmede, tek başına sendikal mücadelenin yeterli olmayacağı, bu mücadelenin işçi kooperatifleri ve tüketici örgütleri ile desteklenmesi gerektiği anlaşılmıştır.

Değerli Kursiyerler,

Sizlere dağılmış bulunan Kurs Kılavuzundan da öğrenebileceğiniz gibi, bu kursun amacı, işçi kooperatiflerine nitelikli teknik eleman yetiştirmektir. Gelişen ve değişen şartlar karşısında işçi kooperatiflerimizin ayakta kalabilmeleri, bu şartlara uygun bir işletmecilik anlayışı ile hareket etmelerine ve sürekli kendilerini yenilemelerine bağlıdır. Kooperatiflerimizin iş hacimleri ve faaliyetle-

ri, artık amatör yöneticilerin kapasitelerini çoktan aşmıştır. Birer orta boy ekonomik işletme haline gelen kooperatiflerimiz için, seçimle gelmiş yöneticiler yanında, atama ile gelecek uzman teknisyenlere de her zamankinden daha çok ihtiyaç duyulmaya başlamıştır.

İşçi kooperatifleri için yönetici ve personel eğitimi, ek bir maliyet getireceğinden, bu maliyet, hizmetin daha pahalıya sunulmasını gerektirecektir. Kooperatiflerimizi bu ek maliyetten kurtarmak ve hizmetlerinin uzman teknisyenler tarafından yürütülmesini temin bakımından, kooperatifçilik eğitimi, Konfederasyonumuz tarafından yürütülmektedir ve bu eğitimlere kursiyer gönderen kooperatiflerimizden herhangi bir ücret alınmamaktadır. Kurs ve seminerlerin tüm masrafları Konfederasyonumuz ve AAFLI tarafından karşılanmaktadır.

Konfederasyonumuz, 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu'nda değişen şartlara göre bazı değişikliklerin yapılması gereğine inanmaktadır. Ancak, Hükümet, bu ih-

tiyacı fırsat bilip, kooperatiflerle ilgili bir takım anti demokratik hükümleri de yasaya yerleştirmeyi, kooperatiflerde çalışan personeli memurlaştırmayı ve Hükümetlerin kooperatif yönetimine müdahale etmelerini sağlayıcı bir düzenleme içerisinde bulunduğunu öğreniyoruz. Kooperatiflerin demokratik niteliklerini bozmaya ve onları birer "Devlet Ofisi" haline getirme girişimlerine temelden karşı olduğumuzun bilinmesini istiyorum.

Dokuz hafta sürecek olan bu kurs boyunca, kursiyerler, kooperatif yönetimine ilişkin tüm teknik konularda teorik ve pratik bilgiler edinecekler, kooperatiflerde iki haftalık mesleki stajlara iştirak edecekler ve kurs sonunda yapılacak sınavlarda başarı gösterirlerse, kendilerine "Kooperatif Müdürlüğü Sertifikası" verilecektir.

Sevgili Kursiyer arkadaşlarımdan şu hususları akılda tutmalarını rica ediyorum: Kooperatifçi-

lik, bir ideal işidir. Kooperatif yolu ile insanlara hizmet etmek, kutsal bir uğraşdır. İşçinin alın terini istismar etmek isteyen aracı ve vurgunculara karşı kooperatifler en etkili araçlardır. Bu aracı kullanacak kişiler, eğer yeterince iyiniyet taşımazlar ise, veya iyiniyetlerine rağmen, yeterli işletme bilgisinden yoksun iseler, kooperatif çarkını döndüremezler. Yalnız kendi kooperatiflerinin kapanma-

sı sonucunu doğurmakla kalmaz, bu isabetsiz tutum nedeni ile kooperatifler, toplumda kötü bir imaj bırakarak, kooperatifçiliğin gelişmesini önlerler.

Kooperatiflerin başarısı için iyiniyet tek başına yeterli değildir. Kooperatif işletmesini tüm yönleri ile bilmek de zorunludur. Türk-İş'in bu hassasiyetinin tüm kursiyer arkadaşlarımızı da akılda tutulmasını istiyorum.

Kursa katılacak müdür adaylarına başarılar diliyorum. Kursun,

işçi kooperatiflerimize ve Türk Kooperatifçilik Hareketine yarar getirmesini diliyor, kursun açılışında hazır bulunarak, Türk-İş'in bu çabasına güç katan değerli konuklarımıza da teşekkür ediyor ve saygılar sunuyorum."

Türk-İş Genel Başkanından sonra söz alan Asya-Amerika Hür Çalışma Enstitüsü Türkiye Direktörü Jeff Ballinger de kooperatiflerin sendikal mücadelede en yakın müttefikleri olduğunu belirterek şunları söyledi:

"Tüm demokratik ülkelerde, sendikalar ile kooperatifler arasında yakın ve samimi bir diyalog vardır.

Sendikal mücadele, kooperatifler tarafından da desteklenmektedir.

Bu nedenle Türk-İş'in işçi kooperatiflerini geliştirmeye dönük çalışmalarını AAFLI tarafından da desteklenmektedir.

Basın ve halkla ilişkilerin dış tanıtımda etkinliği

Doç.Dr. Ergun GÖKSAN

Konuyu önce yayın sonra da Halkla İlişkiler açısından kısaca incelemek istiyoruz.

I— BASIN-YAYININ DIŞ TANITIMDA ETKİNLİĞİ

İster yazılı, ister sözlü, isterse de görüntülü olsun Basın-Yayın dış tanıtımda en etkin araçtır.

Kamu oyunda olumlu bir ortam yaratmak için yazılı, sözlü ve görüntülü yayın en uygar toplumdandan en ilkeline kadar etkindir.

A— BASININ ETKİNLİĞİ

İleri toplum günlük gazetelerle haftalık dergi ve çeşitli kitapları okuyarak bu çabaların etkisi altına girer dolayısıyla basın dış tanıtımın en tesirli aracını oluşturur.

Ancak bu tesire ve etkinliğe sadece nüfusunun büyük çoğunluğu okuma yazma bilen toplumlarda değil; geri kalmış olanlarda da tanık olmaktadır. Hatta bu gibi toplumlarda "okuma-yazma" özlenen bir aşama olduğu içi yazılanlarla okunanların etkisi daha da büyüktür.

ha etkin olarak; zira beyni etkileyici tarafı daha güçlüdür; ses ve hatta görüntü ile...

C— BASIN-YAYIN VE TÜRK DIŞ TANITIMI

Bu genellikler içinde sorunu Türk dış tanıtım açısından ele alırsak şüphesiz ki pek çok örnek üzerinde durmak mümkündür.

Bu konuda sadece iki tanesini ve bizce çok anlamlı olanlara değinelim:

1— 1981, ULUSLARARASI ATATÜRK YILI

1981 yılı Türkiyenin girişimleriyle ve de UNESCO kararıyla "ATATÜRK YILI" ilan edilmiştir. Amaç onun yüzüncü doğum yıldönümünde hem Aziz Atatürk'ü dünya kamuoyunda bir daha anmak, tanıtmak ve de bunun yarattığı olumlu ortamla "Güzel Türk" kavramını Uluslararası düzeyde genelleştirip güncelleştirmektir.

Ancak üzülererek değinmek isteriz ki 1981 yılının Ağustos ayına kadar bu konuda dış tanıtımda etkili olacak yabancı dilde hiçbir yayın yapılmamıştır.

○ kadar ki ülkemizi ziyarete

olan yasal haklarımızı yabancı ülkelerdeki dostlara vermek ve bunların sayesinde sorunu anlatmak için yapılan yayın çok az miktarda olup etkinlik elde edilememiştir.

Ermeni konusuna gelince bizim 1,5 milyon ermeniye öldürdüğümüz iddia edilmektedir; oysa 1918 yıllarında yayınlanan kaynaklara göre, o tarihteki Encyclopedia Britannica dahil, Türkiyede yaşayan ermeni sayısı 1 ila 1,5 milyon arası olarak göstermekteydi. Bu ise halen var olan iddianın en az 3 misli abartıldığını sağıtlar. Bunun yanı sıra bizi haklı gösteren sağıtlayıcı pek çok delil daha vardır. Ancak bunları dış tanıtım kanaliyle dünya kamuoyuna duyuramamız bulunmaktayız.

Bulgaristandaki Türkler sorununu bu tutumumuz nedeniyle dünya kamuoyu anlayamamaktadır.

II— HALKLA İLİŞKİLERİN DIŞ TANITIMDA ETKİNLİĞİ

Her nedense turistleri ve turizmi hep "ödemeler dengesine katkıda bulunan kişiler ve sektör" olarak simgeleriz de asıl önemli

TÜRK-İŞ VE BAĞLI SENDİKALAR

	<p>TÜRK-İŞ Gen. Bşk. : ŞEVKET YILMAZ Bayındır Sok. No: 10 Telf. : 33 31 25 - 26 27 28/29 ANKARA</p>	14	<p>DOK GEMİ-İŞ Gen. Bşk. : NAZİM TUR Büyük Langa Fabrika Sok. No. 13 Telf. : 526 88 96 - 527 86 92 Yenikapı/İSTANBUL</p>
01	<p>TARIM-İŞ Gen. Bşk. : ZEYNEL IRMAK Necatibey Cad. 22 Telf. : 29 56 86 - 87 Sıhhiye/ANKARA</p>	15	<p>YOL-İŞ Gen. Bşk. : BAYRAM MERAL İzmir Cad. 22/25 Telf. : 18 05 95 - 25 78 64 - 25 38 07 ANKARA</p>
02	<p>TÜRKİYE MADEN-İŞ Gn. Bşk. : MUSTAFA ORHAN Strasbourg Cad. 7/3-4-5 Sıhhiye/ANKARA Telf. : 29 75 22 - 29 17 32 - 30 22 15 - 30 22 16</p>	16	<p>TES-İŞ Gen. Bşk. : ORHAN ERCELİK Meşrutiyet Cad. Karanfil Sok. 34 Telf. : 34 49 87 - 88 - 89 / 18 58 89 Bakanlıklar/ANKARA</p>
02	<p>GENEL MADEN-İŞ Gn. Bşk. : MEHMET TEZER Mithatpaşa Cad. Okul Sok. Telf. : 2002 ZONGULDAK</p>	17	<p>TEZKOOP-İŞ Gen. Bşk. : KENAN GÜRBÜZ Necati Bey Cad. Sezenler Sok. 2/16 Telf. : 29 67 97 - 29 47 99 Sıhhiye/ANKARA</p>
03	<p>PETROL-İŞ Gn. Bşk. : CEVDET SELVİ Yıldız Posta Cad. Evren Sitesi D Blok Telf. : 167 46 86 Gayrettepe/İSTANBUL</p>	17	<p>KOOP-İŞ Gen. Bşk. : AHMET BALAMAN İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sok. 15/11 Telf. : 30 08 55 - 29 44 80 Yenışehir/ANKARA</p>
04	<p>TEKGIDA-İŞ Gen. Bşk. : ZEKİ GEDİK 4 Levent Konaklar Sok. Telf. : 164 49 96 - 97 - 98 Levent/İSTANBUL</p>	18	<p>TÜMTİS Gen. Bşk. : İbrahim Uzun Selim Paşa Sok. Tümtis Sarayı No. 62 Telf. : 526 72 32 - 33 Aksaray/İSTANBUL</p>
05	<p>ŞEKER-İŞ Gen. Bşk. : YAŞAR DOĞUALP Karanfil Sokak 59 Telf. : 18 42 73 - 74 - 75 Bakanlıklar/ANKARA</p>	19	<p>DEMİRYOL-İŞ Gen. Bşk. : MEHMET ACİDERELİ Necatibey Cad. Sezenler Sok. 5/4 Telf. : 29 56 70 - 71 Sıhhiye/ANKARA</p>
06	<p>TEKSİF Gn. Bşk. : ŞEVKET YILMAZ Ziya Gökalp Cad. Aydoğan Sok. No. 1 Kat: 5 - 6 Telf. : 31 21 70 - 71 - 72 - 73 - 74 ANKARA</p>	20	<p>TÜRKİYE DENİZCİLER Gen. Bşk. : EMİN KUL Rıhtım Cad. Çıracı Sok. No. 7 Telf. : 144 48 38 - 149 56 29 Tophane/İSTANBUL</p>
07	<p>DERİ-İŞ Gn. Bşk. : YENER KAYA Gençtürk Cad. 17/3 Birlik İşhanı Telf. : 522 19 89 - 526 28 65 Aksaray /İSTANBUL</p>	21	<p>HAVA-İŞ Gen. Bşk. : İBRAHİM ÖZTÜRK İncirli Cad. Volkan Apt. 66/1 Telf. : 572 25 98 - 572 35 27 Bakırköy/İSTANBUL</p>
08	<p>AĞAÇ-İŞ Gen. Bşk. : GÜRAL ERCAKİR Necatibey Cad. No. 20 Telf. : 29 53 95 - 29 08 27 Sıhhiye/ANKARA</p>	22	<p>LİKAT-İŞ Gen. Bşk. : AHMET KURT Necatibey Cad. Sezenler Sok. 4/5 Telf. : 30 21 82 - 83 Sıhhiye/ANKARA</p>